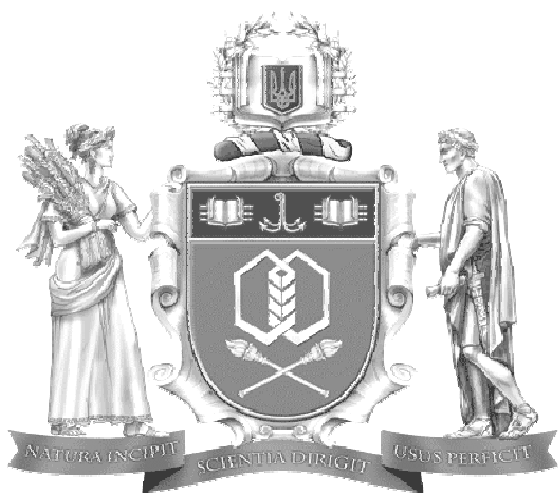

Міністерство освіти і науки України
ОДЕСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ

46

НАУКОВО-
МЕТОДИЧНА
КОНФЕРЕНЦІЯ

Матеріали конференції

*Перспективи розвитку
науково-методичного забезпечення навчального
процесу в умовах запровадження нового
Закону України «Про вищу освіту»*

ОДЕСА 2015

Матеріали друкуються відповідно до рішення 46-ї науково-методичної конференції ОНАХТ “Перспективи розвитку науково-методичного забезпечення навчального процесу в умовах запровадження нового Закону України «Про вищу освіту»”, яка проходила 8–10 квітня 2015 року.

Склад редакції: Єгоров Б.В., д-р техн. наук, професор,
Трішин Ф.А., канд. техн. наук, доцент,
Загорученко М.В., канд. техн. наук, доцент,
Капрельянц Л.В., д-р техн. наук, професор,
Кананихіна О.М., канд. техн. наук, доцент,
Мураховський В.Г., канд. фіз.-мат. наук, доцент,
Волков В.Е., д-р техн. наук, професор,
Крусір Г.В., д-р техн. наук, професор,
Кручек О.А., канд. техн. наук, доцент,
Корнієнко Ю.К., канд. фіз.-мат. наук, доцент,
Нарушевич-Васильєва О.В., канд. філол. наук, доцент.

РЕСТРУКТУРИЗАЦІЯ НАВЧАЛЬНОГО НАВАНТАЖЕННЯ В УМОВАХ ЗАПРОВАДЖЕННЯ НОВОГО ЗАКОНУ УКРАЇНИ «ПРО ВИЩУ ОСВІТУ»

В.Е. Волков

Новий Закон України «Про вищу освіту» передбачає зменшення норми максимального навчального навантаження на окремого викладача протягом навчального року до 600 годин. Мета цієї новації є цілком зрозумілою і, з будь-якої точки зору, досить привабливою – вона полягає в тому, щоб звільнити час викладача для наукової праці та самовдосконалення (що є необхідною складовою будь-якої діяльності, але викладацької – в першу чергу). Проте виникає проблема, пов'язана з необхідністю обмеження загальної кількості викладачів на теперішньому рівні (сформованому при нормі максимального навчального навантаження на окремого викладача 900 годин на рік), що може призвести до певних втрат в якості навчання студентів і, як наслідок, в якості підготовки фахівців.

Впроваджуючи норми нового закону «Про вищу освіту» треба виходити з простого постулату: **ні в якому разі рівень навчального процесу в цілому та рівень викладання окремих дисциплін не можуть бути знижені**. Ситуація є дещо парадоксальною, зважаючи на те, що розв'язання зазначеної вище проблеми за рахунок «механічного» перенесення аудиторного навантаження на самостійну роботу студентів не є прийнятним (враховуючи ментальність переважної більшості студентства). Єдиним шляхом підтримання якості навчання є, на наш погляд, реструктуризація навчального навантаження в поєднанні з використанням сучасних технічних засобів та новітніх технологій навчання. Особливо слід зосередитися на наступних положеннях:

1. Навчальне навантаження з кожної окремої дисципліни бажано реструктуризувати таким чином, щоб загальна кількість аудиторних годин для студентів не зменшувалася взагалі, або таке зменшення було мінімізоване при одночасному суттєвому зменшенні навчального навантаження (в тому числі й аудиторного навантаження) викладачів. Це може бути досягнуто заміною (якщо це можливо) лабораторних і практичних занять лекціями, а практичних занять – лабораторними (такий метод реструктуризації навчального навантаження є найбільш ефективним для фундаментальних дисциплін, що викладаються на «великих» потоках). Зрозуміло, що таким чином зростає лекційне навантаження доцентів та професорів, яких слід максимально «звільнити» від ведення лабораторних та практичних робіт.

2. При загальній реструктуризації навчального навантаження необхідним є укрупнення дисциплін з метою зменшення кількості годин, відведених на прийняття іспитів та заліків. Такий захід дає можливість збільшення кількості годин для проведення лекцій та лабораторних/практичних занять.

3. Укрупнення потоків та груп також дає можливість зменшити навантаження викладачів, не змінюючи при цьому кількість аудиторних годин

для студентів. Цей підхід є досить ефективним насамперед на молодших курсах.

4. Слід повернутися до практики так званої «керованої» самостійної роботи студентів (20–25 років тому студенти працювали самостійно, але під керівництвом або безпосереднім контролем викладачів). Безпосередній контроль за самостійною роботою студентів повинні здійснювати насамперед представники допоміжного персоналу кафедри (інженери, лаборанти, старші лаборанти, завідувачі лабораторіями, методисти), а також асистенти під керівництвом лекторів, що викладають відповідні дисципліни. Завідувач кафедри має контролювати всю ситуацію взагалі. Цілком зрозуміло, що такий підхід викликає необхідність суттєвого підвищення кваліфікації навчально-допоміжного персоналу.

5. Протягом семестру слід проводити разом з індивідуальними консультаціями студентів (коли викладач відповідає на будь-які запитання, що ставить за даним курсом окремий студент) так звані тематичні консультації (коли викладач відповідає тільки на запитання, пов'язані з конкретною, заздалегідь визначеною самим викладачем тематикою).

6. Відвідування студентами консультацій викладачів (що не є взагалі обов'язковим) необхідно стимулювати різноманітними засобами, що може навіть знайти відображення в рейтингу з дисципліни.

7. Для самостійного навчання студентів слід використовувати сучасні комп'ютерні технології та технології дистанційного навчання. Такий підхід вимагає підвищення якості комп'ютерної підготовки як самих студентів, так і викладачів, і навчально-допоміжного персоналу.

8. Особливу увагу слід приділити створенню електронних підручників, інтерактивних лекцій та віртуальних лабораторних робіт (з метою їх самостійного опрацювання з боку студентів).

9. Куратори та, особливо, тьютори студентських груп мають максимально підсилити контроль за самостійною роботою студентів та відвідуванням ними запланованих викладачами консультацій.

10. Великої ваги набуває робота студентських гуртків (і взагалі будь-які форми позааудиторної роботи зі студентами).

11. Міждисциплінарні зв'язки мають бути спрямовані як на уникнення зайвих повторень інформації, так і на виділення базових положень кожної дисципліни. Знання, вміння та навички, отримані студентами при вивченні фундаментальних та загальноінженерних дисциплін, мають знайти відображення та набутти подальшого розвитку при навчанні на випускових кафедрах (насамперед при виконанні курсових робіт та дипломних проектів).

На наш погляд, саме реалізація вищезазначених положень та заходів може забезпечити в нових умовах, визначених Законом України «Про вищу освіту», подальшу якісну підготовку кваліфікованих фахівців різних напрямів та рівнів, що безумовно гарантує конкурентоспроможність випускників ОНАХТ на ринку праці.

ЗМІСТ

ІННОВАЦІЙНА СИСТЕМА РОЗВИТКУ ВИЩОЇ ТЕХНІЧНОЇ ОСВІТИ Б.В. Єгоров, І.К. Чайка, В.Є. Браженко	3
МОНІТОРИНГ ЯКОСТІ ОСВІТИ У ВИЩОМУ НАВЧАЛЬНОМУ ЗАКЛАДІ Ф.А. Трішин, В.Г. Мураховський	4
СИСТЕМА ВНУТРІШНЬОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ В.Г. Мураховський, Ф.А. Трішин	6
НОВІТНІ ПІДХОДИ ДО СТВОРЕННЯ ЕФЕКТИВНОГО НАУКОВО-МЕТОДИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ Ю.К. Корнієнко, Ф.А. Трішин	8
ВИКОРИСТАННЯ ДИСТАНЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ЯК ЗАСІБ ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ НАВЧАННЯ Ю.К. Корнієнко, А.П. Пастухова, Л.В. Маслянникова	11
РЕСТРУКТУРИЗАЦІЯ НАВЧАЛЬНОГО НАВАНТАЖЕННЯ В УМОВАХ ЗАПРОВАДЖЕННЯ НОВОГО ЗАКОНУ УКРАЇНИ «ПРО ВИЩУ ОСВІТУ» В.Е. Волков	14
ОСОБЛИВОСТІ ЛЕКЦІЙ-ПРЕЗЕНТАЦІЙ Л.В. Мельник	16
ИСПОЛЬЗОВАНИЕ ИНФОРМАЦИОННЫХ ТЕХНОЛОГИЙ В ПРЕПОДАВАНИИ ТЕХНИЧЕСКИХ ДИСЦИПЛИН М.М. Гаджисев, С.В. Стайкуца	22
КЛЮЧОВІ КОМПЕТЕНЦІЇ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ І.І. Савенко	27
РОЛЬ ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ СТУДЕНТІВ У НАБУТТІ ПРОФЕСІЙНИХ НАВИЧОК І.Р. Біленька	30
ВПЛИВ ВХІДНОГО КОНТРОЛЮ НА ЯКІСТЬ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ І.Р. Біленька, Н.А. Лазаренко	31
ПРО ОСОБЛИВОСТІ НАУКОВО-МЕТОДИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВИКЛАДАННЯ ГУМАНІТАРНИХ ДИСЦИПЛІН Г.В. Ангелов, О.М. Кананихіна, А.О. Соловей	33
ДИСТАНЦІЙНА ОСВІТА: ПЕРСПЕКТИВИ ТА ПРОБЛЕМИ І.А. Устенко, М.Р. Мардар, О.А. Кручек	34
МІЖДИСЦИПЛІНАРНІСТЬ ЯК ТЕНДЕНЦІЯ РОЗВИТКУ СУЧАСНОЇ НАУКИ ТА ЇЇ ВРАХУВАННЯ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ (НА ПРИКЛАДІ ВИКЛАДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ДЕРЖАВНЕ ТА РЕГІОНАЛЬНЕ УПРАВЛІННЯ») О.І. Павлов	35
ДИПЛОМНЕ ПРОЕКТУВАННЯ МЕНЕДЖЕРІВ: СУЧАСНІ РЕАЛІЇ І.М. Агєєва, Є.М. Коренман, І.О. Седікова	36
РОЗРОБКА ВІДЕОМАТЕРІАЛІВ ДЛЯ ДИСТАНЦІЙНОГО ВИВЧЕННЯ КУРСУ ЗАГАЛЬНОЇ ФІЗИКИ Ю.К. Корнієнко, О.Ю. Розіна	38
СТВОРЕННЯ ДИСТАНЦІЙНОГО КУРСУ ФІЗИКИ ЗА ДОПОМОГОЮ E-LEARNING – ПЛАТФОРМИ MOODLE Ю.К. Корнієнко, О.Ю. Розіна	41
ВПРОВАДЖЕННЯ МЕТОДИКИ UNIDO UN У ДИПЛОМНОМУ ПРОЕКТУВАННІ Г.В. Крусір, А.Л. Цикало	44
ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ ОКР “МАГІСТР” У СУЧАСНИХ УМОВАХ Н.М. Купріна, К.О. Васьковська	46
ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ СУЧАСНИХ ПРОФЕСІЙНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ У НОВИХ УМОВАХ ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ І.М. Агєєва	47
МІСЦЕ ДИСЦИПЛІНИ «МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ У СФЕРІ ГОСТИННОСТІ» У ПІДГОТОВЦІ МАГІСТРІВ СПЕЦІАЛЬНОСТІ «ГОТЕЛЬНА І РЕСТОРАННА СПРАВА» О.В. Дишкантюк, О.О. Антіпіна	48